

CO PODATNIK POWINIEN WIEDZIEĆ PRZED KONTROLĄ PODATKOWĄ?

Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy podatnik wywiązuje się ze swoich obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Jest to działanie rutynowe, nie musi być związane z podejrzeniami o nieprawidłowościach.

► Kontrole podatkowe przeprowadzają naczelnicy urzędów skarbowych. Ich właściwość wynika z miejsca zamieszkania lub siedziby podatnika. Wobec tego, do kontroli podatkowej właściwy jest urząd skarbowy, w którym na co dzień rozliczamy podatki przedsiębiorstwa. Od tej zasady przewidziane są pewne wyjątki (o czym poniżej).

► Procedura, wymagania i terminy są dobrze zdefiniowane.

KONTROLA PODATKOWA czym jest i jak może przebiegać?

DORĘCZENIE ZAWIADOMIENIA O WSZCZĘCIU KONTROLI

Zawiadomienie powinno zawierać:

- oznaczenie organu kontrolującego;
- datę i miejsce wystawienia;
- oznaczenie kontrolowanego;
- wskazanie zakresu kontroli wraz z przepisami;
- pouczenie o prawie do złożenia korekty deklaracji;
- podpis osoby upoważnionej do zawiadomienia.

PO 7 DNIACH ORGAN MOŻE WSZCZĄĆ KONTROLĘ

Jeśli w ciągu 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zostanie wszczęta, naczelnik urzędu musi wystąpić ponownie zawiadomienie.

To czas dla przedsiębiorcy na przygotowanie się do kontroli (7 dni)
Na co go dobrze wykorzystać?

- zweryfikowanie poprawności rozliczeń podatkowych w zakresie kontroli;
- jeśli zauważymy błędy – jest możliwość złożenia korekty deklaracji.

WSZCZĘCIE KONTROLI

Następuje poprzez doręczenie imiennej upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz okazanie legitymacji służbowej – kontrolowanemu lub pełnomocnikowi.
Powinno ono zawierać:

- oznaczenie organu kontrolującego;
- wskazanie podstawy prawnej;
- imię i nazwiska kontrolujących wraz z numerami legitymacji służbowych;
- oznaczenie kontrolowanego;
- określenie zakresu kontroli;
- datę rozpoczęcia i przewidywany termin zakończenia kontroli;
- podpis osoby upoważniającej wraz z podaniem funkcji;
- pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

Upoważnienie niezawierające powyższych informacji nie pozwala na wszczęcie kontroli.

WAŻNE! Zakres kontroli nie może wykraczać poza zakres wskazany w upoważnieniu.

12-48 DNI (w zależności od wielkości firmy)

Czas trwania wszystkich kontroli u jednego przedsiębiorcy w roku kalendarzowym nie może przekroczyć:

- mikroprzedsiębiorców – 12 dni roboczych;
- małych przedsiębiorców – 18 dni roboczych;
- średnich przedsiębiorców – 24 dni roboczych;
- pozostałych przedsiębiorców – 48 dni roboczych.

ZAKOŃCZENIE KONTROLI PODATKOWEJ

Kontrola zostaje zakończona w dniu doręczenia protokołu kontroli.
Powinien on zawierać:

- wskazanie kontrolowanego;
- wskazanie osób kontrolujących;
- miejsce i czas przeprowadzenia kontroli;
- opis dokonanych ustaleń;
- dokumentację przeprowadzonych dowodów;
- ocenę prawą sprawy – przedmiot kontroli;
- pouczenie o prawach złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień a także złożenia korekty.

Na złożenie zastrzeżeń lub wyjaśnień jest 14 dni od dnia doręczenia protokołu.

Kontrolujący są zobowiązani rozpatrzyć zastrzeżenia i w terminie 14 dni zawiadomić o sposobie ich załatwienia, wraz z uzasadnieniem.

↓

nie wszystkie zostały uznane przez kontrolujących
↓
można złożyć korektę deklaracji**

↓

wszystkie zostały uznane przez kontrolujących
↓
nie ma potrzeby składania korekty deklaracji

** w razie niezłożenia korekty organ może wszcząć postępowanie podatkowe w tej sprawie, w terminie 6 m-cy, od zakończenia kontroli

KONTROLA CELNO-SKARBOWA czym jest i jak może przebiegać?

WSZCZĘCIE KONTROLI CELNO-SKARBOWEJ

Jest przeprowadzana bez wcześniejszego zawiadomienia. Następuje w dniu doręczenia kontrolowanemu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Upoważnienie powinno zawierać:

- oznaczenie organu;
- datę i miejsce wystawienia;
- imię i nazwiska kontrolujących;
- oznaczenie kontrolowanego;
- wskazany zakres kontroli celno-skarbowej i przewidywany termin jej zakończenia;
- podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- pouczenia o prawach i obowiązkach kontrolowanego.

Czynności mogą być wykonywane w:

- urzędzie celno-skarbowym;
- siedzibie kontrolowanego;
- miejscu prowadzenia lub przechowywania ksiąg podatkowych;
- każdym innym miejscu związanym z działalnością prowadzoną przez kontrolowanego.

WAŻNE! Co do zasady, kontrolujący nie mają obowiązku okazania legitymacji służbowej; jednakże powinni ją okazać na żądanie kontrolowanego.

Do 14 dni od doręczenia upoważnienia podatnik może skorygować złożone deklaracje, które są objęte kontrolą.

Jeśli naczelnik urzędu celno-skarbowego uwzględni złożoną korektę – kontrolowany otrzymuje zawiadomienie o uwzględnieniu korekty deklaracji.

Jeśli korekta nie zostanie uwzględniona – kontrola trwa dalej.

CZAS PROWADZENIA KONTROLI

WAŻNE! Jeśli nie został wskazany nowy termin zakończenia kontroli, dokumenty zgromadzone po upływie wcześniej wskazanego terminu nie mogą stanowić dowodów w dalszych kontrolach czy postępowaniach. Nie dotyczy to dokumentów zgromadzonych w wyznaczonych terminach.

Prawo przedsiębiorców w zakresie limitu łącznego czasu trwania kontroli w roku kalendarzowym nie ma zastosowania. Organy zatem są związane jedynie 3 miesięcznym terminem, o którym jest mowa w ustawie, który też mogą przedłużyć. Dla przedsiębiorców oznacza to, że kontrole celno-skarbowe mogą trwać miesiącami lub latami.

ZAKOŃCZENIE KONTROLI CELNO-SKARBOWEJ

Kontrola zostaje zakończona w dniu doręczenia wyniku kontroli. Podatnik nie ma możliwości złożenia zastrzeżeń do wyniku kontroli.

WAŻNE! Na korektę złożonej deklaracji podatkowej (w zakresie objętej kontrolą) jest 14 dni od dnia doręczenia wyniku kontroli.

DORĘCZENIE WYNIKU KONTROLI CELNO-SKARBOWEJ

Wynik kontroli powinien zawierać:

- oznaczenie organu;
- wskazanie kontrolowanego;
- datę wydania;
- zakres kontroli celno-skarbowej;
- informacje o nieprawidłowościach lub ich braku;
- pouczenie o prawie złożenia korekty deklaracji;
- pouczenie o obowiązku zawiadomienia urzędu o zmianie adresu, jeśli zostanie dokonana w ciągu 6 m-cy od zakończenia kontroli;
- podpis naczelnika urzędu lub osoby upoważnionej.

Jeśli kontrola wykaze nieprawidłowości organ podatkowy może:

- nie uwzględnić złożonej korekty
- ustalić dodatkowe zobowiązanie w podatku VAT

↓

Zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe

WAŻNE! Po złożeniu korekty uwzględniającej zastrzeżenia pokontrolne nie ma możliwości ponownego jej skorygowania.

POSTĘPOWANIE PODATKOWE czym jest i jak może przebiegać?

WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA PODATKOWEGO NASTĘPUJE Z URZĘDU LUB NA ŻĄDANIE STRONY

WAŻNE! Sposób wszczęcia postępowania (z czyjej inicjatywy) ma wpływ na datę rozpoczęcia i terminy określone na załatwienie sprawy.

Za datę wszczęcia postępowania podatkowego uznaje się dzień skutecznego doręczenia postanowienia lub dzień doręczenia żądania organowi podatkowemu.

Warto pamiętać: Niezłożenie korekty deklaracji podatkowej lub niedokonanie przez podatnika korekty deklaracji w całości uwzględniającej ujawnione nieprawidłowości po kontroli podatkowej, może skutkować umorzeniem postępowania w ciągu 6 m-cy od jej zakończenia.

W przypadku niezłożenia deklaracji uwzględniającej wyniki kontroli celno-skarbowej, automatycznie przekształca się ona w postępowanie podatkowe.

CZAS TRWANIA POSTĘPOWANIA (MAX. 2 MIESIĄCE)

Powinno zakończyć się bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca od dnia rozpoczęcia. W skomplikowanych przypadkach mogą to być 2 miesiące. Każdorazowo, w przypadku przekroczenia terminu organ podatkowy ma obowiązek zawiadomić podatnika, podając przyczyny niedotrzymania terminu oraz nowy termin zakończenia postępowania.

Zarówno w trakcie jak i po zakończeniu postępowania podatnik ma prawo do wglądu w akta sprawy, sporządzone notatek, odpisów oraz kopii. Przed wydaniem decyzji organ ma obowiązek zapewnić podatnikowi 7 dni na wypowiedzenie się w sprawie zebranych dowodów. Dla podatnika to ważny czas na zweryfikowanie kompletności materiału dowodowego, ale również ostatnią możliwość na złożenie wniosku o ewentualne jego poszerzenie.

Wyznaczenie tego 7-dniowego terminu oznacza, że postępowanie zbliża się ku końcowi i niebawem zostanie wydano decyzja.

WAŻNE! Jeśli po upływie 3 miesięcy od dnia rozpoczęcia postępowania, organ podatkowy ze swojej winy nie doreczy decyzji za okres od dnia wszczęcia postępowania do dnia doręczenia decyzji, odsetki za zwłokę nie zostaną naliczone.

ZAKOŃCZENIE POSTĘPOWANIA PODATKOWEGO

Następuje w wyniku wydania decyzji przez organ. Rozstrzyga sprawę lub w inny sposób kończy postępowanie.
Decyzja powinna zawierać:

- oznaczenie organu podatkowego;
- datę jej wydania;
- oznaczenie strony;
- powołanie podstawy prawnej;
- rozstrzygnięcie;
- uzasadnienie faktyczne i prawne;
- pouczenie o trybie odwoławczym – jeżeli od decyzji służy odwołanie;
- podpis osoby upoważnionej, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego.

ODWOŁANIE OD DECYZJI

Decyzja wydana w pierwszej instancji może być zaskarżona przez podatnika, w terminie do 14 dni od dnia doręczenia mu decyzji. Odwołanie od decyzji pierwszej instancji wnosi się za pośrednictwem tego samego organu, który tę decyzję wydał.

Organ drugiej instancji wydaje decyzję, w której może:

- utrzymać decyzję organu pierwszej instancji;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji i rozstrzygnąć sprawę;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości lub części i umorzyć postępowanie;
- umorzyć postępowanie odwoławcze;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia.

WAŻNE! Co do zasady, decyzja organu drugiej instancji nie może być mniej korzystna dla strony odwołującej się niż ta wydana przez pierwszą instancję.

ODWOŁANIE co należy zrobić i jak może przebiegać?

JEŚLI NIE ZGADZAMY SIĘ Z DECYZJĄ WYDANĄ W PIERWSZEJ INSTANCJI, MOŻEMY WNIOSĆ ODWOŁANIE

Od decyzji podatkowej wydanej w pierwszej instancji przysługuje odwołanie do organu wyższego stopnia. Jednak w pewnych przypadkach odwołanie rozpatruje ten sam organ. Dzieje się tak wtedy, gdy wydana w pierwszej instancji decyzja:

- Sześć Krajowej Administracji Skarbowej;
- Dyrektor Izby Administracji Skarbowej;
- Samorządowe Kolegium Odwoławcze.

Ta sama zasada dotyczy interpretacji wydawanych przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej

W CIĄGU 14 DNI OD DATY DORĘCZENIA MOŻEMY WNIOSĆ ODWOŁANIE ZA POŚREDNICTWEM ORGANU, KTÓRY DECYZJĘ WYDAŁ

Organ podatkowy, do którego wpłynęło odwołanie przekazuje je wraz z aktami sprawy bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 14 dni od daty otrzymania odwołania.

WNIESIENIE ODWOŁANIA OD DECYZJI

Odwołanie można wnieść na piśmie, ustnie do protokołu, a także na adres elektroniczny organu podatkowego lub przez portal podatkowy.
Aby dowolanie było skuteczne powinno spełnić następujące wymogi formalne:

- powinno zawierać zarzuty przeciw decyzji; tu należy wskazać konkretne nieprawidłowości i uchybienia organu pierwszej instancji;
- określać istotę przedmiotu odwołania – podatnik powinien doprecyzować, czego się domaga (uchylenia decyzji czy zmiany);
- wskazywać zakres żądania oraz dowody potwierdzające jego słuszność – w tym miejscu należy wskazać zakres odwołanej zmiany, a także dołączając dowody uzasadniające oczekiwania.

WAŻNE! Mogą to być zarówno dowody wcześniej zgromadzone jak również i nowe.

WYDANIE DECYZJI ORGANU DRUGIEJ INSTANCJI

Organ drugiej instancji wydaje decyzję, w której może:

- utrzymać decyzję organu pierwszej instancji;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości lub części i rozstrzygnąć sprawę;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości lub części i umorzyć postępowanie;
- umorzyć postępowanie odwoławcze;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia.

WAŻNE! Co do zasady, decyzja organu drugiej instancji NIE MOŻE być mniej korzystna dla strony odwołującej się niż ta wydana przez pierwszą instancję.

Jeśli podatnik nie zgadza się z rozstrzygnięciem drugiej instancji może zaskarżyć wydaną decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Skargę wnosi się za pośrednictwem organu, który decyzję wydał.

SKARGA DO WOJEWÓDZKIEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Jeśli podatnik nie zgadza się z decyzją organu w drugiej instancji (Dyrektora Izby Administracji Skarbowej lub Naczelnika urzędu celno-skarbowego) może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

W CIĄGU 30 DNI OD DNIA DORĘCZENIA MOŻEMY WNIOSĆ ODWOŁANIE ZA POŚREDNICTWEM ORGANU, KTÓRY DECYZJĘ WYDAŁ

Organ podatkowy, do którego wpłynęło odwołanie przekazuje je wraz z aktami sprawy oraz odpowiedzią na skargę.

WNIESIENIE SKARGI

Skarga powinna spełniać wymagania pisma w postępowaniu sądowym oraz zawierać:

- wskazanie zaskarżonej decyzji, postanowienia, innego aktu lub czynności;
- oznaczenie organu, którego działania skarga dotyczy;
- określenie naruszenia prawa lub interesu prawnego.

Składając skargę do sądu administracyjnego należy wnieść opłatę. W sprawach dotyczących należności pieniężnych jej wysokość zależy od wartości zaskarżenia. W pozostałych sprawach jest to wartość stała.

W przypadku, gdy strona skarżąca jest spółką, do skargi powinna dołączyć odpis z rejestru przedsiębiorców KRS.

WAŻNE! Wniesienie skargi na decyzję lub postanowienie NIE WSTRZYMUJE wykonania aktu lub czynności, chyba że organ, który wydał zaskarżoną decyzję wstrzyma jej wykonanie.

POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM

Organ drugiej instancji wydaje decyzję, w której może:

- utrzymać decyzję organu pierwszej instancji;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości lub części i rozstrzygnąć sprawę;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości lub części i umorzyć postępowanie;
- umorzyć postępowanie odwoławcze;
- uchylić decyzję organu pierwszej instancji w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia.

ROZSTRZYGNIĘCIE

Po rozpatrzeniu skargi sąd może wydać jedno z poniższych rozstrzygnięć:

- uchylenie decyzji w części lub całości;
- stwierdzenie nieważności decyzji;
- stwierdzenie wydania decyzji lub postanowienia z naruszeniem prawa.

WAŻNE! Rozstrzygnięcia sądu mają formę wyroku lub postanowienia. To ostatnie jest wydawane tylko w tych sprawach, w których prawo nie wymaga wydania wyroku.

Ogłoszenie rozstrzygnięcia powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. W ciągu 14 dni od ogłoszenia wyroku sąd sporządza jego uzasadnienie. W sprawach, w których skargę oddalono, uzasadnienie wyroku jest sporządzane tylko na wniosek strony, który należy zgłosić w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyroku lub dreczenia odpisu decyzji.

W przypadku przekroczenia terminu na zgłoszenie wniosku, podatnik traci możliwość wniesienia skargi kasacyjnej, a wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego staje się prawomocny.

SKARGA KASACYJNA DO NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO (NSA)

WAŻNE! Skarga kasacyjna to ostateczny środek odwoławczy od wyroków i postanowień wydanych przez Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Skargę kasacyjną do NSA może wnieść:

- strona;
- prokurator;
- Rzecznik Praw Obywatelskich;
- Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- Rzecznik Praw Dziecka.

Nie można wnieść skargi do NSA w przypadku, gdy WSA wydał:

- postanowienie o odrzuceniu skargi ze względu na przedkroczony termin (na wniesienie skargi lub uzupełnienie braków formalnych);
- postanowienie o odrzuceniu skargi, jeśli sprawa, której skarga dotyczy, pomiędzy tymi samymi stronami jest w toku lub została prawomocnie osądzona;
- postanowienie o umorzeniu postępowania, jeśli skarżący skutecznie cofnął skargę;
- postanowienie o umorzeniu w przypadku śmierci strony – chyba, że udział w sprawie zgłasza osoba, której interesu prawnego dotyczy wynik sprawy;
- postanowienie o umorzeniu postępowania, gdy stało się one bezprzedmiotowe z innych przyczyn;
- postanowienie o odrzuceniu skargi, gdy nie został opłacony wpis (pomimo wezwania).

W CIĄGU 30 DNI OD DNIA DORĘCZENIA ODPISU ORZECZENIA WRAZ Z UZASADNIENIEM MOŻNA WNIOSĆ SKARGĘ

Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA).

WNIESIENIE SKARGI

Skarga kasacyjna powinna być przygotowana przez adwokata lub radcę prawnego. W sprawach podatkowych (obowiązków podatkowych i celnych oraz ich egzekucji) może być sporządzona przez doradcę podatkowego.

Skargę można przestawić

- naruszeniu prawa materialnego przez jego błędny wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie;
- naruszeniu przepisów postępowania, jeśli mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy;

Skarga powinna zawierać:

- oznaczenie zaskarżonego orzeczenia z zaznaczeniem, czy dotyczy całości czy części;
- przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie;
- wniosek o uchylenie lub zmianę orzeczenia wraz ze wskazaniemżądanego zakresu uchylenia lub zmiany;
- wniosek o jej rozpoznanie na rozprawie lub oświadczenie o zrzeczeniu się rozprawy.

Jeśli skarga kasacyjna nie spełnia wymogów formalnych, przewodniczący zzywa do usunięcia braków w terminie 7 dni. W przypadku niedochowania terminu skarga zostaje odrzucona.

ROZPOZNANIE SKARGI KASACYJNEJ PRZEZ NSA

Naczelnny Sąd Administracyjny rozpoznaje skargę kasacyjną w składzie 3 sędziów (chyba, że przepis szczególny stanowi inaczej).

Rozpoznając skargę kasacyjną od wyroku – wydaje wyrok, zaś od postanowienia – wydaje postanowienie.

W przypadku uwzględnienia skargi kasacyjnej uchyla zaskarżone postanowienie w całości lub części i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał orzeczenie.

Ponownego rozpoznania powinien dokonać inny skład. Jeśli to nie jest możliwe – NSA przekazuje sprawę innemu sądowi.

WAŻNE! Orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego są ostateczne, stają się prawomocne z chwilą ich wydania i nie można ich zaskarżać.